

راهنمای کامل حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی ۱۴۰۴ | نحوه تنظیم قرارداد و تعرفه واگذاری

در این مقاله، یک راهنمای جامع و عملی درباره حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی ۱۴۰۴ ارائه شده تا مهندسان بتوانند با دیدی روشن و آگاهانه درباره واگذاری پروانه خود تصمیم بگیرند. بسیاری از مهندسان به دلیل نداشتن اطلاعات دقیق درباره مزایا، ریسک‌ها، مسئولیت‌ها، تعرفه‌ها و نحوه تنظیم قرارداد، هنگام حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی دچار ابهام یا مشکلات حقوقی می‌شوند. در ادامه این مطلب، شما با مراحل قانونی، نکات مهم انتخاب شرکت معتبر، بندهای ضروری قرارداد، روش‌های کاهش ریسک، و نحوه آزادسازی پروانه در صورت بروز اختلاف آشنا خواهید شد تا بتوانید با اطمینان بیشتری از ظرفیت حرفه‌ای پروانه خود استفاده کنید.

حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی چیست؟

حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی به زبان ساده یعنی تبدیل پروانه یک مهندس حقیقی به پروانه‌ای قابل استفاده در قالب یک شخصیت حقوقی (شرکت مهندسی یا پیمانکاری). در واقع مهندسی که دارای پروانه اشتغال به کار از سازمان نظام مهندسی است، می‌تواند پروانه خود را به یک شرکت واگذار کند تا آن شرکت از ظرفیت حرفه‌ای و امتیاز او برای ارتقای پایه، شرکت در مناقصات یا افزایش صلاحیت فنی استفاده کند.

در این فرآیند، پروانه مهندس همچنان به نام او باقی می‌ماند، اما در سامانه سازمان نظام مهندسی به عنوان عضو یا سهام‌دار فنی شرکت حقوقی ثبت می‌شود. به این ترتیب، شرکت می‌تواند از امتیاز پروانه برای فعالیت‌های رسمی خود بهره‌برداری کند، در حالی که مهندس در قبال این همکاری، مبلغ مشخصی را به صورت سالانه یا قراردادی دریافت می‌کند.

به طور معمول، حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی برای رشته‌های مختلف مانند عمران، معماری، برق، مکانیک، نقشه‌برداری و شهرسازی انجام می‌شود. البته شرایط، مدارک و مبالغ در هر رشته و هر استان متفاوت است و طبق

دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی وزارت راه و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی، باید به صورت رسمی ثبت و تأیید شود.

از نظر قانونی، این اقدام به شرط رعایت ضوابط و داشتن قرارداد مکتوب کاملاً مجاز است، اما اگر بدون اطلاع سازمان یا به صورت صوری انجام شود، می‌تواند برای هر دو طرف (مهندس و شرکت) پیگرد انضباطی و حتی حقوقی به همراه داشته باشد. بنابراین آشنایی با مراحل و قوانین حقوقی کردن پروانه، پیش از هر اقدامی، ضروری است.

مبلغ حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی ۱۴۰۴

به طور کلی تعرفه ثابتی برای حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی از سوی سازمان نظام مهندسی کشور اعلام نشده و قیمت پروانه نظام مهندسی همچنان توافقی بین مهندسان ناظر و شرکت است. این عدد بسته به رشته، پایه پروانه (پایه ۱، ۲ یا ۳)، استان محل فعالیت (شهرهای بزرگتر گرانتر است)، نوع همکاری (ناظر، طراح یا مجری)، سمت فرد در شرکت (مدیرعامل، عضو شاغل، عضو هیئت مدیره) متغیر است. برای مثال، پروانه پایه یک عمران یا معماری در استان‌های بزرگ مانند تهران و اصفهان معمولاً قیمت بالاتری دارد، در حالی که در شهرهای کوچک‌تر مبلغ کمتر است اما در واقع قیمت پروانه نظام مهندسی عدد مشخصی ندارد.

در زیر چند نمونه از تعرفه‌های توافقی برای حقوقی کردن پروانه مجری نظام مهندسی در آبان ماه ۱۴۰۴ را ذکر کرده‌ایم:

1- پایه ۳:

- سمت مدیر عامل - بازه ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون تومان
- سمت هیئت مدیره - ۱۲۰ الی ۱۵۰ میلیون تومان
- عضو شاغل - در بازه ۶۰ الی ۹۰ میلیون تومان

2- پایه ۲:

- سمت مدیر عامل - در بازه ۲۰۰ الی ۲۵۰ میلیون تومان
- سمت هیئت مدیره - ۱۵۰ الی ۱۸۰ میلیون تومان
- عضو شاغل - در بازه ۷۰ الی ۱۰۰ میلیون تومان

3- پایه ۱:

- سمت مدیر عامل - در بازه ۳۵۰ الی ۴۰۰ میلیون تومان
- سمت هیئت مدیره - ۳۳۰ الی ۳۵۰ میلیون تومان
- عضو شاغل - در بازه ۱۲۰ الی ۱۵۰ میلیون تومان

نکات مهم در مقایسه قیمت‌ها و میزان ریسک

در هنگام مقایسه مبلغ حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی، باید توجه داشته باشید که قیمت پروانه‌های پایه یک معمولاً بیشتر از پایه دو و سه است. علاوه بر پایه، سمت شما در شرکت نیز نقش تعیین‌کننده‌ای در مبلغ قرارداد دارد. به طور معمول، **حق الزحمه مدیرعامل بیشترین میزان را دارد**، پس از آن اعضای هیئت مدیره و در نهایت اعضای شاغل در رتبه‌های پایین‌تر قرار می‌گیرند. البته این افزایش مبلغ با افزایش مسئولیت و ریسک همراه است؛ به این معنا که هرچقدر سمت شما بالاتر باشد، در صورت بروز تخلف یا مقررات، سهم مسئولیت و پاسخگویی شما نیز بیشتر خواهد بود. به عبارتی **ریسک مدیرعامل بیشتر از هیئت مدیره و عضو شاغل است**

پس شما به عنوان مدیرعامل مبلغ بیشتری را برای حقوقی کردن پروانه خود دریافت میکنید اما از طرفی در صورت بروز تخلفات، سهم تقصیر شما بیشتر است.

همچنین، لازم است بدانید که ریسک حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی در شرکت‌های مجری ذیصلاح معمولاً بیشتر از شرکت‌های آزمایشگاهی نظام مهندسی است، زیرا در شرکت‌های مجری، احتمال بروز خطاهای اجرایی، حوادث کارگاهی و مسئولیت‌های قانونی ناشی از آن به مراتب بالاتر است.

نکات مهم حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی

مسئولیت پروانه قابل انتقال نیست

مهم‌ترین نکته‌ای که باید پیش از هر اقدامی در مورد حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی بدانید این است که **مسئولیت قانونی پروانه شما قابل انتقال به هیچ شخص حقیقی یا حقوقی دیگری نیست.** به بیان ساده‌تر، حتی اگر پروانه خود را در اختیار یک شرکت حقوقی قرار دهید یا به اصطلاح آن را اجاره دهید، مسئولیت تمام امضاها، تعهدات و عملکرد مرتبط با آن پروانه همچنان بر عهده شما به‌عنوان دارنده اصلی آن خواهد بود.

برای مثال، اگر شرکتی که پروانه خود را در اختیارش گذاشته‌اید مرتکب تخلفی شود یا پروژه‌ای را برخلاف ضوابط نظام مهندسی پیش ببرد، شما نیز به عنوان مهندسی که پروانه‌اش در آن شرکت فعال بوده، در برابر مراجع قانونی و انتظامی پاسخگو خواهید بود. در این شرایط برخی مهندسان تصور می‌کنند می‌توانند هنگام عقد قرارداد از شرکت طرف مقابل تعهد سلب مسئولیت بگیرند تا در صورت بروز مشکل، شرکت پاسخگو باشد و خود فرد مسئولیتی را گدن نگیرد. اما چنین تعهدی هیچ‌گونه وجاهت قانونی ندارد و در هیچ مرجع رسمی پذیرفته نمی‌شود.

حتی ممکن است این اقدام از دید سازمان نظام مهندسی، نشانه‌ای از صوری بودن همکاری تلقی شود و موجب پیگرد انضباطی گردد.

سوابق شرکت را بررسی کنید

حتماً قبل از عقد قرارداد پروژه‌هایی که آن شرکت انجام داده است را بررسی کنید که آیا طبق اصول و مقررات ملی ساختمان ساخته شده اند یا خیر. ترجیحاً با شرکتی همکاری کنید که افراد آن را می‌شناسید و اعتماد کامل به تخصص و شیوه کاری آن‌ها دارید. اگر شناخت کافی درباره شرکت ندارید می‌بایست محتاطانه و آگاهانه نسبت به حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی خود اقدام کنید.

قرارداد رسمی و محضری تنظیم کنید.

هیچ توافق شفاهی یا غیررسمی قابل استناد نیست. قرارداد باید در دفترخانه یا با حضور وکیل تنظیم شود و شامل مبلغ، مدت، تعهدات و شرایط فسخ باشد. در بخش‌های بعدی برخی نکات مهم برای نوشتن قرارداد درست را ارائه خواهیم کرد.

بررسی پروژه‌های در حال اجرا در مدت قرارداد

در طول مدت قرارداد، به صورت دوره‌ای از پروژه‌هایی که با استفاده از پروانه نظام مهندسی شما در حال اجرا هستند بازدید کنید و روند کار را زیر نظر بگیرید. این بازدیدها به شما کمک می‌کند تا از نحوه استفاده از پروانه‌تان آگاه باشید و در جریان جزئیات فنی و اجرایی پروژه قرار بگیرید. اجازه ندهید همکاری شما صرفاً به یک امضای صوری محدود شود؛ حضور مستمر و نظارت دوره‌ای نشان‌دهنده‌ی مسئولیت‌پذیری شماست و در صورت بروز هرگونه مشکل یا تخلف، می‌تواند از بروز تبعات حقوقی سنگین جلوگیری کند.

ارزیابی شرکت‌های تازه‌تأسیس و اعضای هیئت‌مدیره

در مورد شرکت‌هایی که به‌تازگی تأسیس شده‌اند و هنوز سابقه اجرایی مشخصی ندارند، حتماً بررسی کنید که آیا مدیران و اعضای هیئت‌مدیره آن شرکت، پروانه نظام مهندسی خود را درگیر فعالیت شرکت کرده‌اند یا خیر. اگر مشاهده کردید که مؤسسان و مدیران شرکت از پروانه‌های شخصی خود نیز در ساختار شرکت استفاده کرده‌اند، این موضوع معمولاً نشان‌دهنده‌ی تعهد، اطمینان و سرمایه‌گذاری واقعی آن‌ها در فعالیت‌های مهندسی شرکت است. در مقابل، شرکت‌هایی که اعضای اصلی آن هیچ مسئولیت یا تعهد فنی با پروانه خود ندارند، ممکن است از نظر ثبات و اعتبار کاری، گزینه‌ی مطمئنی برای همکاری نباشند.

اطمینان از حضور نیروهای متخصص در شرکت

پیش از واگذاری پروانه نظام مهندسی خود، بررسی کنید که آیا در شرکت مورد نظر افراد متخصص و دارای صلاحیت حرفه‌ای حضور دارند یا خیر. وجود مهندسان با تجربه و نیروهای فنی آگاه به مقررات ملی ساختمان، نشان‌دهنده‌ی آن است که فعالیت‌های شرکت بر پایه اصول مهندسی و استانداردهای حرفه‌ای پیش می‌رود.

انصراف از حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی

توجه داشته باشید که طبق مبحث دوم مقررات ملی ساختمان، در صورتی که بخواهید پروانه خود را از شرکت طرف قرارداد آزاد کنید، شرکت حتماً باید شخصی را جایگزین شما به سازمان نظام مهندسی معرفی کند و تا زمانی که این اتفاق نیوفتد، پروانه شما امکان آزاد شدن ندارد.

۴-۱۵ وظایف عمومی مربوط به ناظران حقوقی
 ۱-۴-۱۵ چنانچه ناظران حقیقی شاغل در ناظر حقوقی یا واحد فنی که صلاحیت و ظرفیت اشتغال حقیقی آنان در پروانه ناظر حقوقی منظور شده است، از ادامه کار با ناظر حقوقی منصرف شوند و یا ناظر حقوقی با رعایت ضوابط و مقررات قانونی از ادامه همکاری با آنان انصراف حاصل نماید ناظر حقوقی مکلف است مراتب را حداکثر ظرف مدت پنج روز به طور همزمان و به صورت کتبی به وزارت مسکن و شهرسازی، سازمان استان، مرجع صدور پروانه ساختمان اعلام نماید و حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز پس از اعلام، موظف است نسبت به معرفی ناظر یا ناظران حقیقی با همان صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص مستعفی به وزارت مسکن و شهرسازی اقدام نماید تا پروانه اشتغال وی تعویض گردد، در این حالت ادامه کار اشخاص مستعفی به لحاظ تعیین میزان ظرفیت اشتغال به موجب نظامنامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان تصویب و ابلاغ خواهد شد، انصراف شاغلان ناظر حقوقی زمانی پذیرفته خواهد شد که ناظر حقوقی همزمان جایگزین او را با همان صلاحیت و ظرفیت به وزارت مسکن و شهرسازی معرفی نماید و یا کار نظارت در دست اقدام آنان به پایان رسیده باشد.

نکات مهم نوشتن قرارداد و آزادسازی پروانه نظام مهندسی

بسیاری از مهندسان برای بیرون آوردن پروانه خود از شرکت های حقوقی با مشکلات زیادی مواجه میشوند و در سال های اخیر دعوی حقوقی زیادی در این مورد به وجود آمده است. پس نوشتن قرارداد برای حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی و اقدامات حقوقی لازم در صورت بروز اختلاف در این مورد، از حساسترین مراحل این فرایند است. هرگونه بی‌دقتی یا ابهام در مفاد قرارداد ممکن است در آینده موجب بروز اختلافات مالی و حتی مشکلات حقوقی شود. بنابراین، هنگام تنظیم قرارداد، حتماً به موارد زیر با دقت توجه کنید:

احراز هویت دقیق طرف قرارداد

پیش از هر چیز، از شرکت یا مدیرعامل شرکت بخواهید که دارای حساب کاربری فعال در سامانه ثنا (سامانه ابلاغ قضایی) باشد. این مورد برای ابلاغ رسمی هرگونه اخطار یا شکایت در آینده ضروری است. همچنین، در متن قرارداد حتماً کد ملی شخصی که با شما قرارداد امضا می‌کند، شناسه ملی شرکت، آخرین آگهی تأسیس و اساسنامه شرکت را درج و به صورت ضمیمه به قرارداد پیوست کنید. این اسناد در صورت بروز اختلاف، مبنای شناسایی و استناد قانونی خواهند بود.

تعیین شرایط تمدید قرارداد

در قرارداد ذکر کنید که سه ماه پیش از پایان مدت قرارداد، شرکت موظف است درباره تمدید یا فسخ قرارداد اطلاع دهد. چنانچه شرکت در این بازه زمانی اقدامی انجام ندهد یا اطلاع‌رسانی نکند، باید در متن قرارداد قید شود که این وضعیت به منزله تمدید خودکار قرارداد برای مدت یک سال دیگر محسوب می‌شود. این بند، به اصطلاح «رضایت ضمنی» تلقی می‌شود و از سوءاستفاده یا بلاتکلیفی مهندس جلوگیری می‌کند.

تعیین مرجع حل اختلاف

در بند مربوط به حل اختلاف، حتماً ذکر کنید که در صورت بروز اختلاف، رسیدگی از طریق مراجع ذیصلاح قانونی (مانند دادگاه‌ها) انجام خواهد شد. توجه داشته باشید که نیازی نیست سازمان نظام مهندسی به عنوان داور یا مرجع حل اختلاف ذکر شود، زیرا این سازمان در چنین دعاوی ورود نمی‌کند. اگر به اشتباه نظام مهندسی را مرجع داوری معرفی کنید، در صورت بروز اختلاف باید ابتدا «رد داوری» از آن سازمان دریافت کرده و سپس به دادگاه مراجعه کنید فرآیندی که معمولاً موجب طولانی شدن زمان رسیدگی پرونده می‌شود.

قید واگذاری پروانه به عنوان «امانت»

در متن قرارداد حتماً تصریح کنید که پروانه نظام مهندسی شما صرفاً به عنوان «امانت» در اختیار شرکت قرار می‌گیرد. این عبارت از نظر حقوقی اهمیت زیادی دارد، زیرا در صورت پایان قرارداد و عدم اقدام شرکت برای جایگزینی پروانه، شما می‌توانید از طریق شکایت «خیانت در امانت» پیگیر بازپس‌گیری پروانه خود شوید. در غیر این صورت، ممکن است بازگرداندن پروانه با تأخیر یا مشکلات قانونی مواجه شود.

استفاده از عبارت «وجه التزام» به جای «خسارت»

اگر قرارداد شما به مرحله شکایت و پیگیری قضایی برسد، از درخواست خسارت خودداری کنید و به جای آن، در متن قرارداد و دادخواست خود از عبارت «وجه التزام» استفاده نمایید. تفاوت این دو در ماهیت حقوقی آنهاست. خسارت معمولاً مربوط به عدم‌النفع (از دست دادن فرصت درآمد) است که طبق قانون آیین دادرسی مدنی، قابل مطالبه نیست. اما وجه التزام، تعهد مالی مشخصی است که طرف مقابل موظف به پرداخت آن می‌باشد و از نظر قانونی الزام‌آور است. به بیان ساده، اگر شرکت پس از پایان قرارداد از آزادسازی پروانه شما خودداری کند، می‌توانید وجه التزام معادل درآمدی را که در این مدت می‌توانستید از پروانه خود کسب کنید، مطالبه نمایید.

سوالات متداول

1) آیا حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی قانونی است؟

بله، حقوقی کردن پروانه نظام مهندسی در صورت انجام رسمی و شفاف، کاملاً قانونی است. مهندسان می‌توانند طبق ضوابط سازمان نظام مهندسی و با تنظیم قرارداد رسمی، پروانه خود را در اختیار یک شرکت حقوقی قرار دهند تا شرکت از ظرفیت فنی آن در فعالیتهای اجرایی یا مناقصات استفاده کند.

اما اگر این اقدام بدون اطلاع سازمان یا به صورت صوری انجام شود، از نظر قانونی تخلف محسوب می‌شود و ممکن است برای هر دو طرف (مهندس و شرکت) پیگرد انضباطی و حقوقی به دنبال داشته باشد.

2) آیا شرکت‌های حقوقی با داشتن کپی مدارک و کپی پروانه نظام مهندسی ما میتوانند پروانه ما را حقوقی کنند؟

خیر، پروانه نظام مهندسی شما وقتی حقوقی می‌شود که شما شخصا برگه خود اظهاری نظام مهندسی را مهر و امضا کنید. حتی اگر شرکتی اصل پروانه نظام مهندسی شما را داشته باشد، نمی‌تواند اقدام خاصی انجام دهد. داشتن کپی مدارک برای شرکت‌ها به این دلیل است که استعلامات لازم از شما را دریافت کند و از صحت پروانه نظام مهندسی شما اطمینان حاصل کند.

3) آیا مهندس می‌تواند همزمان پروانه خود را در چند شرکت حقوقی فعال کند؟

خیر. طبق آیین‌نامه‌های سازمان نظام مهندسی، هر مهندس فقط مجاز است پروانه خود را در یک شرکت حقوقی ثبت کند.

پروانه مهندسی، یک مجوز شخصی و غیرقابل انتقال است و در صورت مشاهده ثبت همزمان در چند شرکت، تخلف انتظامی محسوب می‌شود و منجر به لغو عضویت یا تعلیق پروانه مهندس خواهد شد.

اگر قصد همکاری با شرکت جدیدی را دارید، ابتدا باید از شرکت فعلی انصراف کتبی داده و پروانه را آزاد کنید، سپس اقدام به واگذاری مجدد نمایید.